

QUICK SCAN GEMEENTEREKENING 2008

Onderzoek door de
RekenKamer Maastricht

Quick scan Gemeenterekening 2008

Rekenkamer Maastricht

Samenstelling:

Mevrouw dr. Klaartje Peters

De heer Mathijs G.M.M.W. Mennen RA (voorzitter)

De heer drs. Ton A.M.J. Dreuw RC

De heer drs. Jan-Willem A. van Giessen

De heer drs. Karel van der Esch

Secretaris:

Mevrouw drs. Resy Delnoy

Secretariaat:

Correspondentieadres: Wilhelminasingel 44-M, 6221 BK Maastricht

Telefoon: 043-325 6075 / 06 1563 7938

E-mail: secretariaat@rekenkamermaastricht.nl

22 april 2010

Inhoud

1	Inleiding	7
2	Doel- en vraagstelling van het onderzoek	7
3	Normenkader	8
4	Onderzoeksaanpak	9
5	Bevindingen	10
6	Aanbevelingen	15
7	Bestuurlijke reactie	17

1 Inleiding

Het belang van de Gemeenterekening¹ als verantwoordingsdocument van het College aan de Raad is groot. Het moet de Raad de benodigde informatie bieden om het beleid van het College te kunnen controleren en waar nodig bij te sturen of aan te passen.

Naar aanleiding van discussies tijdens de raadsbehandeling van de Gemeenterekening 2008 en de Kaderbrief 2009 heeft de raad besloten de raadswerkgroep, die afgelopen jaren aanbevelingen heeft gedaan ten aanzien van de inzichtelijkheid van de Programmabegroting, in het najaar van 2009 opnieuw bijeen te brengen om te zien of verbeteringen in jaarstukken en andere (financiële) (verantwoordings)documenten wenselijk zijn.

Om deze redenen heeft de Rekenkamer Maastricht een beknopt onderzoek (quick scan) gedaan naar de kwaliteit van de beleidsinformatie in de programmaverantwoording als onderdeel van de Gemeenterekening (verder: Gemeenterekening).

Vanwege de aard van het onderzoek – een quick scan – heeft de rekenkamer niet om een ambtelijke reactie gevraagd. Wel hebben gesprekken plaatsgevonden met betrokkenen, o.a. ter verificatie van eerste bevindingen. De rekenkamer heeft wel een bestuurlijke reactie gevraagd; deze is integraal in hoofdstuk 7 opgenomen. Omdat de bestuurlijke reactie niet ingaat op conclusies en aanbevelingen heeft de rekenkamer ervan afgezien een nawoord toe te voegen.

2 Doel- en vraagstelling van het onderzoek

Om het budgetrecht goed te kunnen uitoefenen, heeft de gemeenteraad informatie nodig over het gevoerde beleid en beheer (de realisatie van de begroting). De rekenkamer wil met dit onderzoek een oordeel geven

---

¹ In de gemeente Maastricht worden jaarstukken uitgebracht onder de naam 'Gemeenterekening'. Die bevat het Jaarverslag en de Jaarrekening. Het Jaarverslag bestaat op zijn beurt uit de Programmaverantwoording en de verplichte paragrafen.

over de toereikendheid van de verantwoordingsinformatie in de Gemeenterekening. Het onderzoek richt zich op de meest recente Gemeenterekening, te weten die over 2008. De centrale onderzoeksvraag luidt:

Biedt de Gemeenterekening 2008 voldoende en kwalitatief goede verantwoordingsinformatie om de Raad zijn controlerende en kaderstellende rol te kunnen laten vervullen?

De rekenkamer heeft het onderzoek binnen de Gemeenterekening voornamelijk op de programmaverantwoording gericht. Verder heeft de rekenkamer uitdrukkelijk niet naar die aspecten van de jaarstukken gekeken waar de accountant jaarlijks een oordeel over geeft. De accountant kijkt primair naar de juistheid van de in de jaarrekening opgenomen informatie, terwijl de rekenkamer primair heeft gekeken naar de bruikbaarheid van de verantwoordingsinformatie voor de raad. Voor dit onderzoek betekent dit dat de rekenkamer niet onderzoekt of de Jaarrekening voldoet aan de eisen uit het Besluit Begroting en Verantwoording gemeenten en provincies (BBV).

Zoals kan worden verwacht raakt dit onderzoek naar de Gemeenterekening voortdurend aan de Programmabegroting van de gemeente Maastricht, en de eisen die daaraan gesteld kunnen worden. Rekening en begroting zijn immers met elkaar verbonden stukken, die samen het de gemeenteraad mogelijk maken kaders te stellen en het beleid te controleren. Doel van dit onderzoek is het formuleren van conclusies en aanbevelingen ten aanzien van de rekening, maar daar waar er niet aan te ontkomen valt zal de rekenkamer ook op de programmabegroting ingaan.

3 Normenkader

Om de bruikbaarheid van de verantwoordingsinformatie in de programmaverantwoording als onderdeel van de Gemeenterekening te kunnen beoordelen, hanteert de rekenkamer de volgende normen in het onderzoek:

Norm 1a: De informatie in de programmaverantwoording biedt inzicht in de (mate van) realisatie van doelen van de programmabegroting. Anders gezegd: er is een goede aansluiting tussen programmabegroting en programmaverantwoording. Kern daarvan zal zijn of de programmaverantwoording antwoord geeft op de eerste van de drie W-vragen: wat wilde de gemeente bereiken? Wat heeft ze daarvoor gedaan? Wat heeft dat gekost?

Norm 1b: de informatie in de programmaverantwoording biedt inzicht in de (mate van) realisatie van de voorgenomen activiteiten in de programmabegroting.

Norm 2a: De informatie in de programmaverantwoording biedt inzicht in de oorzaken van relevante verschillen tussen beoogde en gerealiseerde doelen.

Norm 2b: De informatie in de programmaverantwoording biedt inzicht in de oorzaken van relevante verschillen tussen voorgenomen en gerealiseerde activiteiten.

Norm 3: Er wordt ook in financiële zin over doelrealisatie gerapporteerd. Anders gezegd: baten en lasten zijn per doelstelling van de programmabegroting zichtbaar gemaakt.

Norm 4: De verantwoordingsinformatie is zelfstandig leesbaar en overzichtelijk en begrijpelijk gepresenteerd.

4 Onderzoeksaanpak

De rekenkamer heeft niet de gehele programmaverantwoording onderzocht. De bevindingen zijn afkomstig van een onderzoek naar twee van de 15 programma's, te weten *programma 3 Economie en Werkgelegenheid* en *programma 9 Onderwijs*. Beide programma's zijn al aan bod geweest in het proces van resultaatgericht maken van de programmabegroting waar de gemeente sinds 2004 aan werkt. Ze zijn volgens de gemeente als SMART te betitelen.

Het onderhavige onderzoek is een relatief licht onderzoek. In haar Reglement van Orde stelt de rekenkamer dat lichte onderzoeken een beperkte reikwijdte en/of diepgang en een relatief korte doorlooptijd hebben. Dat heeft in dit geval betekend dat de informatievergaring beperkt is tot de Gemeenterekening 2008 en de Programmabegroting 2008, en dat niet verder teruggekeken is in de tijd. Aanvullend zijn nog twee gesprekken gevoerd met de portefeuillehouder voor begroting en rekening en de verantwoordelijke beleidsambtenaren.

Bij een licht onderzoek kunnen bepaalde stappen niet dan wel beperkt worden uitgevoerd. Bepaalde fasen kunnen worden overgeslagen of gelijktijdig worden doorlopen. De rekenkamer heeft, gegeven het karakter

van het onderzoek, afgezien van ambtelijke wederhoor. Wel heeft de rekenkamer de bevindingen en voorlopige conclusies voorgelegd voor bestuurlijke reactie, alvorens het definitieve rapport vast te stellen.

5 Bevindingen

Norm 1a: De informatie in de programmaverantwoording biedt inzicht in de (mate van) realisatie van doelen van de programmabegroting. Anders gezegd: er is een goede aansluiting tussen programmabegroting en programmaverantwoording. Kern daarvan zal zijn of de programmaverantwoording antwoord geeft op de eerste van de drie W-vragen: wat heeft de gemeente bereikt?

De programmaverantwoording behoort te rapporteren over de mate waarin de doelen uit de begroting zijn gerealiseerd. Essentieel voor inzicht in de mate van doelrealisatie is dat de doelen expliciet genoemd worden. Waar mogelijk moeten deze SMART geformuleerd zijn (specifiek-meetbaar-acceptabel-realistisch-tijdgebonden) c.q. moeten er streefwaarden worden genoemd om een verantwoording mogelijk te maken. Voor de Raad is het noodzakelijk te weten of de gestelde doelen in 2008 zijn gehaald. Noodzakelijk omdat de Raad het College moet kunnen controleren, maar ook omdat de Raad, als de doelen niet (geheel) zijn gehaald, aanleiding kan zien om doelen en/of voorgenomen activiteiten bij te stellen.

Bevindingen

Voor beide onderzochte programma's geldt dat het hoofddoel en de subdoelen, zoals in de programmabegroting benoemd, terug te vinden zijn in de programmaverantwoording. De hoofddoelstelling van beide onderzochte programma's is (deels) vertaald in meetbare termen (één of meer effectindicatoren), maar alleen voor het jaar 2010.

In Programma 3 (Economie en werkgelegenheid) zijn de subdoelen (in de 6 cilinders) gedeeltelijk in meetbare termen uitgewerkt, maar ook alleen voor het jaar 2010. Een voorbeeld hiervan is de doelstelling van Cilinder 2: (versterking) kenniseconomie en creatieve industrie. Die doelstelling is uitgewerkt in indicatoren voor het aantal nieuwe bedrijven en het aantal arbeidsplaatsen in deze sectoren, en de ambitie is dat het er in 2010 méér zijn dan in 2006. Omdat geen doelstelling voor 2008 is geformuleerd, kan de raad achteraf niet beoordelen of in 2008 voortgang is gemaakt.

In Programma 9 (Onderwijs) zijn sommige subdoelen wel, en andere niet in meetbare termen geformuleerd. Dit heeft te maken met een koppeling aan het grotestedenbeleid (GSB), waarvoor in 2003 op allerlei beleidsterreinen heel specifieke en meetbare doelstellingen zijn geformuleerd. Daar waar dit is gebeurd, zijn

deze doelstellingen voor alle jaren tussen 2006 en 2010 gespecificeerd. Een voorbeeld is het 3e subdoel: het vergroten van het aantal jongeren met een startkwalificatie. Daarvoor is een jaarlijkse ambitie geformuleerd, in termen van een verlaging van het percentage voortijdige schoolverlaters. Voor 2008 mag dat niet meer dan 1,72% zijn. Hierover wordt in de Programmaverantwoording gerapporteerd: dit percentage is in 2008 op 2,8 uitgekomen. Dit percentage, aangevuld met een toelichting, geeft de raad inzicht in de voortgang in 2008 en de eventuele noodzaak om bij te sturen.

Conclusie

De rekenkamer concludeert dat in onvoldoende mate inzicht geboden wordt in de (mate van) realisatie van doelen van de programmabegroting 2008. Dat komt vooral omdat in de programmabegroting veelal niet is aangegeven welke (sub)doelen in 2008 behaald dienen te worden.

Norm 1b: de informatie in de programmaverantwoording biedt inzicht in de (mate van) realisatie van de voorgenomen activiteiten in de programmabegroting.

De programmaverantwoording moet inzicht geven in de mate waarin de voorgenomen activiteiten voor het betreffende jaar daadwerkelijk zijn uitgevoerd. Het gaat om de beantwoording van de tweede van de drie W-vragen: Wat heeft de gemeente ondernomen (om de gestelde doelen te bereiken)? Dit is in het bijzonder het geval indien (sub)doelen niet in voldoende mate SMART uit te werken zijn en alleen verantwoording over uitgevoerde activiteiten kan worden afgelegd. Relevant is derhalve dat in zowel de programmabegroting als de -verantwoording:

- activiteiten voldoende concreet omschreven zijn;
- activiteiten in programmabegroting en programmaverantwoording consistent zijn;
- duidelijk is hoe activiteiten (moeten) bijdragen aan de gestelde doelen.

Voor de Raad is het van belang om te weten of voorgenomen activiteiten zijn uitgevoerd. Het verbinden van deze informatie met het wel/niet behalen van doelen kan aanleiding zijn om doelen en/of voorgenomen activiteiten bij te stellen.

Bevindingen

De gemeente spreekt in de programmabegroting en –verantwoording niet over ‘activiteiten’ maar over ‘prestaties’. Voor beide programma’s geldt dat deze prestaties soms zeer beknopt en in algemene termen worden omschreven. Zo is in Programma 3 sprake van de geplande prestatie ‘aanpassing van het aanbod

van onderwijsrichtingen in relatie tot het economisch profiel van stad en regio'. Het kan ook anders: 'het organiseren van 2 internationale evenementen' is een prestatie die eenvoudig kan worden gecontroleerd in de programmaverantwoording van Programma 9. De rekenkamer constateert verder dat zelden expliciet een verband wordt gelegd tussen het uitvoeren van de prestatie en het bereiken van de (sub)doelstelling.

De voorgenomen prestaties die voor de verschillende (sub)doelen van elk programma zijn weergegeven in de programmabegroting, zijn niet altijd terug te vinden in de programmaverantwoording. Vaak worden in de programmaverantwoording andere prestaties beschreven, of worden prestaties onder andere subdoelen behandeld. Een raadslid zal voor veel voorgenomen prestaties niet kunnen nagaan of ze daadwerkelijk zijn bereikt. Een voorbeeld betreft de drie voorgenomen prestaties op het gebied van Reputatiemanagement en citymarketing (prestatiedoel 5.1) in Programma 3. In de programmaverantwoording wordt niet expliciet aangegeven of er gezamenlijke projecten van stads- en regiomarketing hebben plaatsgevonden (prestatie 1); duidelijk wordt wel dat de projecten uit het actieplan Citymarketing zijn uitgevoerd (prestatie 2); over de aangekondigde evaluatie van het convenant met de VVV wordt niets gezegd (prestatie 3). Voor een raadslid kan dit soort informatie, bijvoorbeeld over het functioneren van de VVV, van belang zijn bij het beoordelen van de voortgang en het succes van de citymarketing van Maastricht.

Conclusie

De rekenkamer concludeert dat de informatiewaarde in de programmaverantwoording ten aanzien van de (mate van) realisatie van de voorgenomen activiteiten mager is. Hierdoor bestaat onvoldoende inzicht in de effectiviteit van de activiteiten in relatie tot de (sub)doelstellingen.

Norm 2a: De informatie in de programmaverantwoording biedt inzicht in de oorzaken van relevante verschillen tussen beoogde en gerealiseerde doelen.

Norm 2b: : De informatie in de programmaverantwoording biedt inzicht in de oorzaken van relevante verschillen tussen voorgenomen en gerealiseerde activiteiten.

Relevante verschillen tussen beoogde en gerealiseerde doelen en activiteiten dienen naar hun oorzaak verklaard te worden. Dit is nodig voor de Raad om op basis van deze analyse te kunnen besluiten over het voortzetten danwel aanpassen van gestelde doelen en/of voorgenomen activiteiten.

Bevindingen

Zoals reeds beschreven, zijn veel doelen in de programmabegroting niet gespecificeerd voor het jaar 2008. Over realisatie valt dan niets te zeggen en dat betekent dat in deze gevallen aan norm 2a niet wordt voldaan.

Bij de (sub)doelen die voor 2008 wel een SMART geformuleerde (tussen)doelstelling hebben, wordt in de programmaverantwoording slechts in een beperkt aantal gevallen gerapporteerd over het realiseren ervan. Het is vanuit dit perspectief dan ook niet verwonderlijk dat in de programmaverantwoording slechts zeer beperkt aandacht besteed wordt aan de oorzaken van afwijkingen tussen beoogde en gerealiseerde doelen.

Voor norm 2b geldt dat, zoals eerder geconstateerd, de informatie in de programmaverantwoording over de gerealiseerde activiteiten lang niet altijd voldoende is. Daar waar dat wel het geval is en er verschillen kunnen worden vastgesteld tussen voorgenomen en daadwerkelijk uitgevoerde activiteiten, worden deze meestal niet verklaard. Een voorbeeld waar dit wel gebeurt, is onder prestatiedoel 5.4 van Programma 3. De voorgenomen uitvoering van het Europees programma voor Maastricht Noord is vertraagd c.q. verlengd door de kredietcrisis, blijkt uit de programmaverantwoording. Voor de Raad is dit relevante informatie bij het controleren van de beleidsuitvoering door het gemeentebestuur.

Conclusie

De rekenkamer concludeert dat aan norm 2a en 2b nauwelijks wordt voldaan. Daardoor wordt het voor de Raad zeer moeilijk prestaties te heroverwegen.

Norm 3: Er wordt ook in financiële zin over doelrealisatie gerapporteerd. Anders gezegd: baten en lasten zijn per doelstelling in de programmabegroting zichtbaar gemaakt.

Informatie over begrote versus gerealiseerde baten en lasten per (sub)doelstelling is essentiële informatie voor de Raad om zijn taakstellende en controlerende rol goed te kunnen vervullen. Het gaat om de beantwoording van de derde van de drie W-vragen: Wat heeft het gekost (om de activiteiten uit te voeren die moeten leiden tot de gestelde doelen)? Inzicht in baten of lasten die hoger of lager zijn uitgevallen dan begroot, kan de Raad helpen bij het bijsturen van het desbetreffende programma, om te zorgen dat de doelen kunnen worden gehaald binnen het begrote budget. Dit inzicht stelt de Raad bovendien in staat onderbouwde keuzes voor toekomstig beleid te maken.

Bevindingen

In de programmabegroting en -verantwoording 2008 wordt binnen de programma's geen specifieke koppeling gemaakt tussen beleidsdoelen, budget en financiële realisatie. Over baten en lasten wordt uitsluitend op het niveau van het totale programma gerapporteerd, dus op een hoog geaggregeerd niveau. Enkele afwijkingen van de begrote baten en lasten worden kort toegelicht, waarbij zelden de link met specifieke beleidsdoelen of activiteiten wordt gelegd. De geboden financiële informatie biedt de raad nauwelijks toegevoegde waarde bij het maken van keuzen in beleidsdoelstellingen en uit te voeren activiteiten.

Conclusie

Aan de norm wordt onvoldoende voldaan. Op programmaniveau wordt duidelijk wat het programma in het verantwoordingsjaar heeft gekost. Maar met name het ontbreken van baten en lasten per (sub)doel maakt het voor de raad onmogelijk zicht te krijgen op de kosten van beleid en het maken van keuzen in beleidsdoelen en activiteiten.

Norm 4: De verantwoordingsinformatie is zelfstandig leesbaar en overzichtelijk en begrijpelijk gepresenteerd.

De programmaverantwoording moet kunnen worden gelezen en begrepen zonder de Programmabegroting erbij te moeten nemen. Hetzelfde geldt voor andere verantwoordingsdocumenten, zoals de Marap's (managementrapportages) die het College tweemaal per jaar aan de Raad ter beschikking stelt. De gepresenteerde informatie moet duidelijkheid bieden over de mate waarin doelen al dan niet zijn gehaald en geplande activiteiten al dan niet zijn uitgevoerd.

Bevindingen

De programmaverantwoording 2008 is overzichtelijk en begrijpelijk gepresenteerd. De opzet is in principe analoog aan die van de programmabegroting.

De inhoudelijke informatie is zelfstandig van beperkte waarde. Er wordt in de verantwoording geen systematische vergelijking gemaakt, noch tekstueel noch in tabelvorm, tussen de gestelde doelen en voorgenomen activiteiten in de programmabegroting en dat wat er daadwerkelijk gerealiseerd is. Uitsluitend de baten en lasten worden, zij het op een zeer hoog geaggregeerd niveau, met elkaar vergeleken. Het is voor een raadslid dan ook nagenoeg onmogelijk zich een adequaat oordeel te vormen over de prestaties van

de organisatie, zonder parallel aan de programmaverantwoording de programmabegroting in detail door te nemen.

Verder krijgt de rekenkamer regelmatig de indruk dat reeds in het verleden gerealiseerde zaken ook in het verslagjaar als gerealiseerde activiteit worden ingeboekt.

Conclusie

Aan de norm is onvoldoende voldaan: los van de begroting is de informatie uit de programmaverantwoording onvoldoende om te kunnen beoordelen of gestelde doelen en voorgenomen activiteiten daadwerkelijk zijn gerealiseerd.

6 Aanbevelingen

Sinds de gemeente in 2004 begonnen is met het stapsgewijs verbeteren van de documenten van de P&C-cyclus en met name de Programmabegroting is er veel werk verricht. In dit onderzoek is de rekenkamer begonnen bij de Programmaverantwoording 2008. Het gehanteerde perspectief is dat van een raadslid, dat de begroting en rekening nodig heeft om kaders te kunnen stellen en de uitvoering van het door het College gevoerde beleid te kunnen controleren. De rekenkamer stelt vast dat daarvoor nog veel moet verbeteren.

Dat de Raad dit ook zo ervaart, blijkt uit de discussie zoals gevoerd tijdens de behandeling van de Gemeenterekening 2008 en de Kaderbrief 2009 in juni 2009 in de gemeenteraad. Die discussie was aanleiding om opnieuw een raads werkgroep in te stellen, die als opdracht kreeg verbeteringen ten aanzien van de P&C-cyclus voor te stellen. In dit verbeterproces is er sprake van een voortdurende afruil tussen het zoveel mogelijk op hoofdlijnen rapporteren en het zo volledig mogelijk willen informeren van de Raad. Het is van belang om te beseffen dat die spanning nooit helemaal kan worden opgelost. De rekenkamer is zich ervan bewust dat het verbeteren van begroting en rekening een continu proces is. Met dat uitgangspunt in gedachten zijn de volgende aanbevelingen geformuleerd. Deze aanbevelingen zijn zowel gericht tot het College en het ambtelijk apparaat, die het feitelijke werk moeten uitvoeren, als tot de Raad, die door middel van duidelijke wensen en eisen moet aangeven wat hij nodig heeft voor een goede vervulling van de kaderstellende en de controlerende rol.

Aanbeveling 1

Werk planmatig aan verbetering van de Programmabegroting: het SMART maken van doelen, het zoeken naar meerdere indicatoren, etc. De rekenkamer vraagt in het bijzonder aandacht voor het specificeren van

de meerjarendoelen per begrotingsjaar, en het concreet beschrijven van prestaties. Er is op dat punt nog veel werk te verzetten. Een verbeterde begroting leidt automatisch ook tot een betere programmaverantwoording, omdat het ene document het andere volgt.

Aanbeveling 2

Maak in de programmaverantwoording zo systematisch mogelijk de vergelijking met de programmabegroting, zowel met de daarin gestelde doelen en de aangekondigde activiteiten als de geraamde baten en lasten, en ga in op de oorzaken van eventuele verschillen. Dat gebeurt nu veel te weinig. Daarbij kan veel meer dan nu gebruik worden gemaakt van tabellen en andere lay-outtechnische hulpmiddelen. Kijk naar goede voorbeelden elders in het land. De rekenkamer wijst bijvoorbeeld graag naar de gemeente Venlo, die in het Jaarverslag per programma en deelprogramma overzichtelijke vergelijkingen maakt met de geplande doelen en activiteiten uit de programmabegroting. Deze gemeente maakt in de Jaarrekening ook een overzichtelijke vergelijking tussen de geraamde en gerealiseerde baten en lasten, op het niveau van de programma's en de deelprogramma's.

Aanbeveling 3

De rekenkamer beveelt aan om in de Programmabegroting de baten en lasten binnen de programma's uit te splitsen voor de deelprogramma's c.q. de subdoelstellingen. De terechte wens om de Raad op hoofdlijnen te laten sturen, mag er niet toe leiden dat de baten en lasten alleen op geaggregeerd niveau worden weergegeven. Een dergelijke weergave maakt (bij)sturing voor de Raad erg lastig.

Aanbeveling 4

De verbetering van de beleidsinformatie in de documenten mag geen uitsluitend ambtelijke aangelegenheid zijn. De Raad kan zich met het oog op de invulling van de controlerende taak actief bezig houden met dit verbeterproces. Misschien kunnen de diverse Raadscommissies elk één of meer programma's behandelen, en bezien in hoeverre de programmaverantwoording qua informatiegehalte voldoet en wat er nodig is voor een adequate beoordeling van activiteiten, prestaties, doelstellingen en effecten.

7 Bestuurlijke reactie

Gemeente Maastricht

> RETOURADRES POSTBUS 1992, 6201 BZ MAASTRICHT

Rekenkamer Maastricht
t.a.v. de heer G.M.M.W. Mennen,
voorzitter
Wilhelminasingel 44 M
6221 BK MAASTRICHT

BEZOEKADRES

Mosae Forum 10
6211 DW Maastricht

POSTADRES

Postbus 1992
6201 BZ Maastricht

WWW.MAASTRICHT.NL

ONDERWERP

Bestuurlijke reactie op Quickscan
Gemeenterekening 2008

DATUM

23 maart 2010

BIJLAGEN

BEHANDELD DOOR

Iris Schols / Hulya Yazar

DOORKIESNUMMER

043 350 4354

ONZE REFERENTIE

2010.12900

E-MAILADRES

Hulya.yazar@maastricht.nl

FAXNUMMER

UW REFERENTIE

1015 9 maart 2010

Geachte heer Mennen,

In antwoord op uw brief van 9 maart 2010 doen wij u hierbij toekomen onze bestuurlijke reactie op uw concept-rapport *Quickscan Gemeenterekening 2008: een beknopt onderzoek naar de kwaliteit van de beleidsinformatie in de programmaverantwoording als onderdeel van de gemeenterekening 2008*.

Wie stuurt, wie voert uit, wie verantwoordt zich aan wie en wie controleert? In dit proces vervult het programmaplan van de begroting en als spiegel daarvan de programmaverantwoording van de rekening een belangrijke functie. Kenmerkend voor het programmaplan is dat niet de beleidsinput, maar concrete beleidsdoelen primair uitgangspunt zijn voor de beleidsverantwoording: zijn de doelen behaald met een efficiënte inzet van middelen? Randvoorwaarde om deze vragen goed te kunnen beantwoorden is dat er een systematische monitoring plaatsvindt van beleid.

Vanuit deze achtergrond heeft Maastricht aangegeven zowel de resultaat- en verantwoordingsgerichtheid van de planning & control documenten te willen verbeteren als ook te streven naar een betere kwaliteit van de

beleidsmatige informatie en zijn we in overleg met de raad (onder andere via raads werkgroepen) enige jaren geleden gestart met het project "Programmabegroting-Maastricht Monitor". Via het project wordt stapsgewijs gewerkt aan het realiseren van twee resultaten, te weten:

- het programmaplan in de begroting is resultaatgericht uitgewerkt; en
- een beleidsmatige Maastricht Monitor is ontwikkeld.

Zonder nu achterover te willen leunen, zijn we positief gestemd over de deelresultaten die vanuit het project tot op heden zijn gerealiseerd. We voelen ons hierbij gesteund door de meermaals door de gemeenteraad gedane uitspraken om vooral door te gaan op de ingeslagen weg, de aanbevelingen vanuit de Maastrichtse rekenkamer in het rapport "Evalueerbaarheid van beleidsvoorstellen" en de positieve bevindingen die we ervaren als actieve deelnemer in het project "Prestatiemeting bij gemeenten" van de Vrije Universiteit te Amsterdam.

Vanwege het belang dat door raad én college wordt gehecht aan de totale planning & control cyclus is tijdens de behandeling van de kaderbrief 2009 afgesproken dat we samen het gesprek aangaan hoe deze cyclus nog verder te verbeteren. Om de discussie te vergemakkelijken is in het najaar van 2009 de raads werkgroep Planning & Control geformeerd. Bespreekpunten binnen de werkgroep waren tot op heden de voortgang van bovengenoemd project, het niveau van de financiële informatie in de programmabegroting en tal van andere aspecten die gekoppeld zijn aan de planning & control cyclus. Op 20 januari 2010 heeft de voorzitter van de werkgroep in de raadscommissie middelen aangegeven dat de werkgroep tijdelijk haar werkzaamheden heeft stilgelegd in afwachting van uw aanbevelingen op basis van uw quickscan gemeenterekening 2008.

Zoals u in uw rekenkamerrapport reeds aangeeft is het verbeteren van de planning & control cyclus een gebeuren dat niet alleen dient plaats te vinden vanuit de ambtelijke organisatie en het college, maar vooral ook in nauw overleg met de raad. Juist om die reden willen we in deze brief niet specifiek op uw aanbevelingen ingaan, maar aangeven dat we ons net als de raadscommissie middelen volledig kunnen vinden in de aanpak van de raads werkgroep Planning en Control. Dat wil zeggen zij werken een voorstel uit op basis van:

- aanbevelingen in uw rapport quickscan gemeenterekening 2008;
- afspraken die de raad reeds eerder met ons maakte in het kader van het project 'Programmabegroting – Maastricht Monitor'; en
- aanbevelingen van onze kant voortvloeiend uit ons project 'Herijking planning & control' als reactie op onze in 2010 gereedkomende operationele visie op de bedrijfsvoering.

Zoals hierboven reeds aangegeven reikt de werkgroep dit voorstel aan aan de raadscommissie middelen, die dit omzet in een advies aan de raad. Als reactie hierop gaan wij graag met de raad de discussie aan hoe te komen tot een verdere verbetering van de planning & control cyclus.

We vertrouwen er op u hiermee voldoende te hebben ingelicht en wensen u een vruchtbare behandeling van het rapport in de raad.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Maastricht,

de secretaris,

de burgemeester,

